

Sygn. akt II Ca 290/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera SSR del. Iwona Dembińska-Pęczek (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniej L. D. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową K. W. przeciwko D. D.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz.

z dnia 5 marca 2014 roku, sygn. akt III RC 77/14

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 290/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 5 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim po rozpoznaniu sprawy z powództwa małoletniej L. D. reprezentowanej przez K. W. przeciwko D. D. o podwyższenie alimentów podwyższył alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 02 lipca 2008 roku w sprawie sygnatura akt III RC 186/08 od D. D. na rzecz małoletniej L. D. z kwoty po 500 złotych do kwoty po 600 złotych miesięcznie poczynając od 02 lutego 2014 roku, pozostawiając pozostałe warunki płatności bez zmian i oddalił powództwo w pozostałej części. Ponadto Sąd nakazał pobrać od pozwanego D. D. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 60 złotych tytułem nie uiszczonej opłaty stosunkowej, a wyrokowi w części podwyższającej alimenty nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

Ostatni raz alimenty od D. D. na rzecz małoletniej L. D. określone były wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie IIIRC 186/08 alimenty na kwoty po 500 zł miesięcznie. W chwili wydawania powyższego wyroku małoletnia L. D. miała dwa lata. Z uwagi na opóźnienie w rozwoju psychoruchowym korzystała z zajęć rehabilitacyjnych. K. W. zatrudniona była w (...) na stanowisku operatora maszyn i urządzeń ceramicznych - sortowacz z wynagrodzeniem w wysokości około 6.000-6.500 zł kwartalnie. Pobierała zasiłek rehabilitacyjny na córkę w kwocie 153 zł miesięcznie. W czasie, gdy matka pracowała, małoletnią zajmowała się opiekunka za wynagrodzeniem około 550 zł miesięcznie. Pozwany D. D. zatrudniony był wówczas w (...) na stanowisku operatora maszyn i urządzeń ceramicznych. Otrzymywał wynagrodzenie w wysokości około 7.000 zł kwartalnie. Był zobowiązany do alimentowania dziecka z innego związku w wysokości po 320 zł miesięcznie.

Obecnie przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki - K. W. ma 38 lat. Zatrudniona jest nadal w (...) na stanowisku sortowacza z wynagrodzeniem w wysokości około 2.000 zł miesięcznie. Mieszka z córką w domu, który stanowi obecnie jej wyłączną własność. Wykupiła od siostry jej udział w tej nieruchomości zaciągając kredyt hipoteczny w wysokości 110.000 zł na 20 lat i spłaca raty tego kredytu po 800 zł miesięcznie. Ponosi koszty utrzymania domu: media - 400 zł miesięcznie i opał (4 tony węgla) - około 3.200 zł rocznie. Zakupiła w ubiegłym roku samochód V. (...) za 30.000 zł. W związku z tym zaciągnęła pożyczkę w wysokości 20.000 zł. Z K. W. mieszka również jej ojciec. Jest on chorym „leżącym”. Otrzymuje 1.300 zł renty. Koszt opiekunki dla ojca to około 800 zł miesięcznie. Dochodzi do tego konieczność zakupu leków, jedzenia, pampersów. Wcześniej K. W. dorabiała w barze, ale obecnie opiekując się córką i chorym ojcem, nie ma już na to siły.

Małoletnia L. D. ma obecnie 8 lat i jest uczennicą I klasy szkoły podstawowej. Matka codziennie dowozi ją do szkoły. Małoletnia znajduje się pod opieką neurologa - ma zaburzenia tarczycy. Niekiedy boli ją brzuch. Otrzymuje leki odpornościowe i musi mieć badania okresowe. K. W. zamierza leczyć córkę u stomatologa. Małoletnia chodzi na basen, matka kupiła jej w tym roku łyżwy za 159 zł.

D. D. ma 39 lat i z wykształcenia jest technikiem mechanikiem samochodowym. Zatrudniony jest w firmie (...) w T. w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego, czyli kategorii C+E, i jak wynika z zaświadczenia o zarobkach otrzymuje wynagrodzenie w kwocie około 1.200 zł miesięcznie. Faktycznie otrzymuje wynagrodzenie w wysokości uzależnionej od liczby kursów

w miesiącu. Jeździ codziennie i nie da się określić jego godzin pracy. Niekiedy śpi w samochodzie. Wcześniej zatrudniony był w (...), jednakże zrezygnował z pracy za porozumieniem stron. Posiada uprawnienia do prowadzenia pojazdów kategorii B, C, C+E. Uprawnienia do prowadzenia samochodów ciężarowych otrzymał około 2 lata temu. W utrzymaniu pomagają mu rodzice. Z małoletnią L. pozwany nie utrzymuje kontaktu, nie daje jej prezentów. Nadal jest zobowiązany z tytułu alimentów na dziecko z innego związku w wysokości po 320 zł miesięcznie.

Sąd dokonując powyższych ustaleń faktycznych oparł się w całości na zebranych w sprawie materiale dowodowym, który uznał za bezsporny i obiektywny. Nie dał jednak wiary zeznaniom pozwanego D. D. w zakresie, w jakim dotyczą one wysokości jego aktualnych dochodów. Pozwany pracuje jako kierowca samochodu ciężarowego z przyczepą i jak sam przyznał pracuje codziennie, a niekiedy śpi w samochodzie, co oznacza że zajmuje się również przejazdami kilkudniowymi. Zdaniem Sądu Rejonowego, zasady doświadczenia życiowego nie pozwalają na przyjęcie za zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, że za taką pracę pozwany otrzymuje wynagrodzenie na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę. W ocenie Sądu praca, którą pozwany wykonuje jest bardziej dochodowa. Z tych względów sąd I instancji nie dał wiary zeznaniom pozwanego w zakresie wskazanej przez pozwanego wysokości jego zarobków.

Sąd Rejonowy zważył, iż zgodnie z art. 138 KRiO w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Jak wynika z art. 135 KRiO zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanego.

Przez „usprawiedliwione potrzeby” należy rozumieć bieżące potrzeby uprawnionego do alimentów w zakresie jego utrzymania a także w miarę potrzeby jego wychowania. Usprawiedliwione potrzeby nie mogą być rozumiane jako najbardziej elementarne potrzeby, sprowadzające się do zapewnienia uprawnionemu minimum egzystencji.

Sąd I instancji zwrócił uwagę na fakt, że od chwili ostatniego podwyższenia alimentów, czyli od około 6 lat, wysokość obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec małoletniej córki L., nie uległa zmianie. Faktem jest, że sam upływ czasu nie jest czynnikiem decydującym o możliwości zmiany zakresu i wysokości alimentów. Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki dotyczące zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków. Nie ulega jednak wątpliwości, że różnica 6 lat w wieku dziecka, spowodowana upływem czasu od daty orzeczenia określającego wysokość alimentów, sama przez się uzasadnia wzrost potrzeb, co z kolei pociąga za sobą konieczność ponoszenia zwiększonych wydatków. W chwili ostatniego ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego małoletnia miała 2 lata, a obecnie ma obecnie 8 lat. Usprawiedliwione potrzeby dziecka niewątpliwie wzrosły, przede wszystkim w związku rozpoczęciem nauki w szkole podstawowej, rozwojem zainteresowań, i innymi potrzebami związanymi z wiekiem. Miesięczny koszt utrzymania małoletniej powódki Sąd Rejonowy określił na kwotę nie wyższą niż 1.000 zł miesięcznie. Przekroczenie tej granicy w ocenie sądu jest nieuzasadnione i mogłoby zostać uznane za nadmierne, w perspektywie stopy życiowej rodziny K. W. i D. D.. Sytuacja materialna K. W. jest, w ocenie Sądu, stosunkowo dobra. Otrzymuje ona bowiem wynagrodzenie za pracę na poziomie około 2.000 zł miesięcznie, kupiła udział w nieruchomości od siostry, nabyła samochód. Należy jednak podkreślić, że obecnie w zasadzie wyłączną opiekę nad małoletnią L. sprawuje jej matka. Pozwany wykazuje nieznaczne zainteresowanie córką, nie spotyka się z nią, nie daje jej prezentów. To matka sprawuje nad małoletnią codzienną, bieżącą pieczę i w tej sytuacji to pozwany powinien przyczynić się do utrzymania córki przez łożenie na jej rzecz środków finansowych w większym zakresie aniżeli matka, której obowiązek alimentacyjny w zakresie do którego jest zobowiązana wyczerpuje się w zasadzie w osobistych staraniach o wychowanie małoletniej. Zasądzona od pozwanego kwota 600 zł odpowiada zakresowi usprawiedliwionych potrzeb małoletniej. W pozostałym zakresie koszty jej utrzymania ponosić będzie matka.

Zgodnie z treścią art. 135 KRiO drugą przesłanką wyznaczającą zakres świadczeń alimentacyjnych są możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Zgodnie z orzeczeniem SN z dnia 16.12.1987 r. przez „możliwości zarobkowe i majątkowe” należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskane z majątku zobowiązanego ale i te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

D. D. ma 39 lat i zatrudniony jest w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego z przyczepą. Nie sposób określić wysokość jego realnych dochodów, nie mniej jednak aktualne pozostają rozważania sądu w zakresie prawdziwości zeznań składanych przez pozwanego w tej mierze. Ponadto faktem jest, iż pozwany jest człowiekiem młodym, zdrowym i przedsiębiorczym. Dlatego też zasadne i zgodne z treścią art. 135 KRO jest oparcie się na możliwościach zarobkowych pozwanego, a nie tylko na jego aktualnych zarobkach. Zakres obowiązku alimentacyjnego może i powinien być większy od wynikającego z faktycznych zarobków i dochodów zobowiązanego, jeśli przy pełnym i właściwym wykorzystaniu jego sił i umiejętności zarobki i dochody byłyby większe, a istniejące warunki społeczno-gospodarcze i ważne przyczyny takiemu wykorzystaniu nie stoją na przeszkodzie (orz. z 9.1.1959 r., Ul CR 212/59, OSPiKA 1960, poz. 41).

Biorąc pod uwagę sytuację materialną pozwanego, wiek i potrzeby powódki orzeczenie alimentów w wysokości po 600 zł. miesięcznie na córkę L. nie jest w ocenie Sądu Rejonowego wygórowane i odpowiada usprawiedliwionym potrzebom małoletniej, a także możliwościom zarobkowym i dochodowym pozwanego, tym bardziej że nie zajmuje się on bieżącą pieczę nad małoletnią córką, która wymaga jeszcze osobistych starań o jej wychowanie i utrzymanie. Mając to na uwadze, uznać należy, że zasądzona kwota nie będzie dla niego zbyt obciążająca tym bardziej, że alimenty podwyższone zostały jedynie nieznacznie- o 100 zł miesięcznie.

Z powyższych względów Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji o alimentach z mocy art. 138 w związku z art. 135 §1 i 2. KRiO. Rygor natychmiastowej wykonalności wydał w oparciu o przepis art. 333 § 1 pkt 1 KPC. O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 KPC. Sąd obciążył pozwanego nieuiszczoną opłatą stosunkową, od której zwolniona została strona powodowa, z mocy prawa na podstawie art. 113 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).

W apelacji od powyższego wyroku pozwany D. D. zaskarżył wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę art.138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przez przyjęcie, że pozwany ma możliwość ponoszenia kosztów utrzymania małoletniej L. D. w wysokości 600 zł miesięcznie. Zdaniem pozwanego Sąd ustalając możliwości zarobkowe pozwanego bezpodstawnie przyjął, że pozwany wykonując swoją pracę musi uzyskiwać wyższe dochody. Ponadto pozwany podnosił, że stracił pracę i od 1 marca 2014 roku jest bezrobotnym bez prawa do zasiłku, co w ogóle pozbawia go możliwości płacenia alimentów w jakiegokolwiek wysokości. Pozwany podniósł także w apelacji, że Sąd nieprawidłowo ustalił sytuację finansową matki małoletniej powódki, a nadto, że nie uwzględnił jej dochodu z tytułu otrzymywanych zasiłków.

Powołując się na zgłoszone zarzuty pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i pozostawienie alimentów na rzecz małoletniej L. D. w wysokości po 500zł miesięcznie zgodnie z wyrokiem Sądu z dnia 2 lipca 2008 w sprawie sygn. akt: III RC 186/08.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja pozwanego D. D. nie jest zasadna, albowiem podniesione w niej zarzuty nie są trafne.

Sąd Rejonowy, wbrew zarzutom zawartym w apelacji, poczynił prawidłowe ustalenia i właściwie ocenił zebrany materiał dowodowy, a przy tym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dokładnie wyjaśnił, czym kierował się wydając zaskarżone orzeczenie. Sąd Okręgowy w pełni tę argumentację podziela, uznając ją za przekonującą.

W szczególności Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki i możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji pozwanego. Zgodzić się bowiem należy ze stanowiskiem sądu meriti, że zakres usprawiedliwionych potrzeb i kosztów utrzymania małoletniej L. D. od czasu określenia zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego w poprzedniej sprawie, tj. 6 lat temu, uległ istotnemu zwiększeniu .

Trafnie ustalił Sąd Rejonowy, że możliwości finansowe i zarobkowe D. D.są duże, a sam pozwany nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych. Przy ocenie, czy i w jakim rozmiarze, pozwany może zostać obciążony obowiązkiem alimentacyjnym, istotna jest bowiem nie tyle jego aktualna sytuacja majątkowa i zarobkowa, lecz właśnie to, jaka ta sytuacja mogłaby być, gdyby pozwany wykorzystał wszelkie sposoby na osiągnięcie możliwie wysokiego pułapu zarobków. Zauważyć należy, iż pozwany D. D.posiada uprawnienia kierowcy kategorii B, C, C +E oraz uprawnienia kierowcy zawodowego samochodów ciężarowych. Skoro pozwany sam zrezygnował ze stałego, dobrze płatnego zatrudnienia w (...)i poniósł koszty związane z uzyskaniem uprawnień kierowcy zawodowego, to uzasadnionym jest twierdzenie, że poczynił takie kroki, by podjąć lepszą pracę z wyższym wynagrodzeniem. Zważyć też należy, iż pozwany posiada intratny zawód technika mechanika samochodowego i jeśli nie może znaleźć lepiej wynagradzanego zatrudnienia jako kierowca, to powinien podjąć pracę w wyuczonym, i co powszechnie wiadomo, dobrze wynagradzanym zawodzie. Zauważyć także należy, iż obecnie pozwany nie jest już bezrobotny, albowiem od maja ponownie zatrudnił się jako kierowca.

Pozwany podnosi w apelacji, iż Sąd I instancji nie wziął pod uwagę dochodu matki małoletniej powódki „z tytułu otrzymywanego zasiłku rodzinnego lub innego”. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym z zeznań K. W., nie wynika, aby pobierała ona z ośrodka pomocy społecznej jakiegokolwiek świadczenia. Biorąc pod uwagę zakres dochodów K. W., które, wbrew twierdzeniom pozwanego, Sąd Rejonowy ustalił i należycie ocenił, nie przysługuje jej prawo do pobierania zasiłku rodzinnego oraz innych dodatków do zasiłku rodzinnego.

Lektura materiału aktowego w przedmiotowej sprawie prowadzi do wniosku, iż w zakresie ustaleń faktycznych, które miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w przedmiocie oceny zasadności roszczenia, Sąd Rejonowy – wbrew zarzutom apelującego – dokonał zgodnej z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania oceny zgromadzonych dowodów, odpowiadającej wymogom jakie stawiają jej przepisy art. 233 kpc, ale też i art. 328 § 2 kpc. Prawidłowa zatem ocena dowodów doprowadziła do poczynienia przez Sąd I instancji prawidłowych ustaleń w zakresie zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanego zobowiązanego do alimentacji oraz w zakresie

usprawiedliwionych potrzeb uprawnionej do alimentów małoletniej powódki, które to ustalenia Sąd II instancji podziela.

Z ustaleń tych Sąd Rejonowy wysnuł też prawidłowe wnioski, po myśli art. 138 k.r. i op., w zakresie oceny zasadności żądania i sytuacji finansowej powoda, opierając zasadność żądania podwyższenia alimentów przede wszystkim na fakcie istotnego wzrostu usprawiedliwionych potrzeb małoletniej L. D..

Faktem jest, co podnosi apelujący, że na pozwanym ciąży jeszcze obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania małoletniego dziecka z drugiego związku. W ocenie Sądu II instancji okoliczność ta, aczkolwiek wpływa na ocenę sytuacji finansowej pozwanego i zakresu jego wydatków, to jednak nie może w istotny sposób ograniczać zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem małoletniej powódki.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc, oddalił apelację pozwanego D. D. uznając zarzuty w niej zawarte za nieuzasadnione.